

***ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM PRO
ZÁKLADNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ***

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
2.1 Úplnost a velikost školy.....	4
2.2 Vybavení školy.....	4
2.3 Charakteristika pedagogického sboru.....	5
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	5
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	6
2.6 Umístění školy.....	6
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP.....	7
3.1 Zaměření školy.....	7
3.2 Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie na úrovni školy.....	8
3.3 Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.....	10
3.4 Kodex učitele.....	12
3.5 Kodex žáka.....	12
3.6 Průřezová témata.....	14
4. UČEBNÍ PLÁN.....	16
4.1 Tabulace učebního plánu.....	16
4.2 Poznámky k učebnímu plánu.....	16
5. UČEBNÍ OSNOVY.....	18
5.1 Český jazyk a literatura	18
5.2 Anglický jazyk.....	24
5.3 Matematika	28
5.4 Informační a komunikační technologie.....	32
5.5 Člověk a jeho svět.....	35
5.6 Hudební výchova.....	44
5.7 Výtvarná výchova.....	49
5.8 Tělesná výchova	53
5.9 Člověk a svět práce.....	57
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY.....	60
6.1 Hodnocení žáků.....	60
6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou,zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	60
6.1.2 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení	61
6.1.3 Způsob pro získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace	63
6.1.4 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	65
6.1.5 Hodnocení nadaných žáků	66
6.2 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	67
6.2.1 Cíle autoevaluace	67

6.2.2 Podklady pro zpracování vlastního hodnocení školy	67
6.2.3 Oblasti hodnocení školy	67
7. PŘÍLOHY DOKUMENTU	70
7.1 Školní preventivní strategie	70

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

**Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Křešice,
okres Litoměřice**

Adresa školy: Bezručova 141, 41148 Křešice

Ředitel: Mgr. Jitka Geburová

Kontakty: tel. 416 786 144

email: zs.kresice@seznam.cz

www.zskresice.cz

IČO školy: 750 03 635

REDIZO školy: 600 081 371

Zřizovatel: obec Křešice

Adresa zřizovatele: Nádražní 84, 41148 Křešice

Kontakty: tel. 416 786 109

email: ou.kresice@pvtnet.cz

starosta.kresice@nextra.cz

IČO zřizovatele: 00263851

Platnost dokumentu od: 1. září 2007, úpravy platné od 1.9.2009

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Křešice, okres Litoměřice, je typem malotřídní školy postavené v roce 1924. Škola má všechny ročníky prvního stupně. Třídy se tvoří spojením různých ročníků. Spojení ročníků je určeno počtem žáků v jednotlivých ročnících a dalšími faktory. Škola není plně organizovaná. Ve škole pracuje jedno oddělení školní družiny. Kapacita školy je 75 žáků, kapacita školní družiny je 25 žáků. Součástí školy je také školní jídelna. Škola je integrovaná s mateřskou školou. Do školy v současné době dojíždějí děti z částí Zahořany a Nučnice.

2.2 Vybavení školy

Podmínky pro vybavení školy po stránce prostorové a materiální, technické, hygienické a psychosociální jsou v současné době na velmi dobré úrovni díky dobré spolupráci a podpoře zřizovatele školy. Škola je po generální rekonstrukci, která proběhla v letech 2002-2003. Při vytváření optimálního stavu uvedených podmínek škola především upřednostňuje :

- potřeby žáků a učitelů
- kvalitu, funkčnost a estetičnost prostředí ve škole
- optimalizaci sociálních vztahů
- efektivitu vzdělávání žáků
- realizaci zájmových činností
- spolupráci se všemi účastníky a partnery vzdělávacího a výchovného procesu

Prostorové a materiální podmínky školy:

- kmenové učebny jsou vybaveny víceúčelovým a funkčním zařízením, jedna kmenová učebna byla v současné době vybavena interaktivní tabulí, ke které je umožněn přístup k práci i ostatním ročníkům školy

- škola má v současné době tři speciální učebny / učebna ICT, učebna pro hudební a výtvarnou výchovu/, které jsou v souladu se vzdělávacím obsahem školy

- prostory pro ukládání pomůcek jsou vybavené odpovídajícím úložným nábytkem a pomůckami pro výuku v jednotlivých vzdělávacích oblastech, učitelé pro svoji přípravu a odpočinek využívají prostory kabinetů a kmenových učeben

- k hromadnému setkávání žáků celé školy, popř. setkávání žáků, učitelů školy, rodičů a ostatních účastníků a partnerů školy využívá škola jednu z kmenových učeben školy, při větším počtu účastníků prostory tělocvičny školy

- v současné době byla zřízena a vybavena nová učebna pro zájmovou činnost po vyučování / školní družina /, která byla vybavena pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní a pasivní relaxaci a pro učení

- prostory pro odkládání oděvů a obuvi / šatna / je umístěna v suterénu školy a odpovídá současným potřebám žáků, převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní je řešeno převlékáním žáků v kmenových třídách s ohledem na oddělené činnosti chlapců a dívek

- škola velmi dbá na osobní hygienu žáků a učitelů / WC a umývárny /, je vybavena dostatečným počtem hygienických zařízení, které odpovídají fyziologickým potřebám daného věku a příslušným hygienickým normám

- součástí školy je školní jídelna určená pro společné stravování a k tomuto účelu je náležitě vybavena s respektováním hygienických norem a věkovým zvláštnostem žáků
- pro práci pedagogických pracovníků školy / ředitelka školy, zástupkyně ředitelky, správce sítě a ost. ped. prac. / slouží ředitelna vybavena zařízením a komunikační technikou, učitelskou knihovnou a povinnou dokumentací školy.

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání žáků jsou školou plně respektovány :

- pracovní a odpočinkový režim žáků a učitelů s dostatkem relaxace a aktivního pohybu je vhodně strukturován
- je dbáno na hygienu učení a věk žáků vhodným režimem vyučování
- podle věkových a individuálních potřeb žáků je zvolen vhodný stravovací a pitný režim
- prostředí učeben a ostatních prostor školy / odpovídající světlo, teplo, čistota, větrání, velikost sedacího nábytku, hygienické vybavení/ odpovídá platným hygienickým normám
- škola dbá na ochranu žáků před úrazy výrazným označením všech nebezpečných předmětů, pravidelnou kontrolou zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- prostředky první pomoci a kontakty na lékaře jsou dostupné všem pracovníkům školy, všichni učitelé jsou pravidelně proškolení v dovednosti poskytovat první pomoc.

Psychosociální podmínky školy:

- všichni pracovníci školy se snaží vytvářet pohodové prostředí, zdravé učení a otevřenou spolupráci jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy
- vzdělávání žáků je propojené se skutečným životem osvojováním si toho, co má pro žáky praktický smysl, co je vede k praktické zkušenosti
- škola respektuje věkovou přiměřenost a motivující hodnocení, individualitu žáků, hodnocení žáků je v souladu s individuálními možnostmi, učitelé dbají na dostatek zpětné vazby, tolerují chyby a omyly
- učitelé se snaží vytvářet příznivé sociální klima svou otevřeností v komunikaci, úctou, tolerancí, uznáním, pomocí druhému
- jednou z priorit je ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vedení školy dbá na včasnou informovanost o věcech uvnitř školy i mimo ni
- ve škole jsou respektovány potřeby jedince a jeho osobní problémy.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole pracují 3 pedagogičtí pracovníci na plný úvazek. Učitelé mají odbornou kvalifikaci pro výuku na 1. stupni ZŠ. Jeden pedagog má kvalifikaci zaměřenou na hudební výchovu.

Dále zde pracuje vychovatelka, jejíž úvazek je částečný. Vychovatelka vyučuje dle potřeby výchovné předměty (Tv, Vv, PČ). Všichni pedagogičtí pracovníci se účastní různých forem dalšího vzdělávání.

Díky různorodosti zaměření pedagogů je možné uspokojit velké množství potřeb žáků, a to nejen v oblasti výuky, ale i v oblastech zájmových (velká nabídka zájmových kroužků ve škole).

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Na škole probíhají pravidelné každoroční akce:

- a) vánoční besídka
- b) jarní besídka ke Dni matek
- c) návštěvy divadel a výstav
- d) projekt Zdravé zuby
- e) ekologický projekt – sběr PET lahví, sběr papíru, kaštanů
- f) plavecký výcvik pro všechny ročníky
- g) ozdravný pobyt – týdenní pobyt v přírodě
- h) Macdonald's cup – turnaj škol v malé kopané
- i) Ajaxův zápisník – program Policie ČR

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

- Rodiče mají možnost volného přístupu do školy a domluvy konzultací s vyučujícími.
- Veřejnost je informována na webových stránkách školy.
- Od 1. ledna 2006 pracuje školská rada.
- Škola spolupracuje s PPP a SPC v Litoměřicích a s dětským psychiatrem.
- Škola využívá možnosti sponzorských darů od podnikatelských subjektů v obci (továrna Schoeller Křešice).
- Prostory školy využívají v odpoledních a večerních hodinách místní obyvatelé (hasiči, volejbal).
- Spolupráce s Domovem na Pustaji Křešice (vánoční a velikonoční výstavy, vánoční pásmo klientů ústavu pro žáky školy a veřejnost).
- Spolupráce s psím útulkem Řepnice (sponzorské dary útulku, návštěvy útulku).
- Účast na akcích obecního úřadu (vítání nových občánek, setkání s důchodci).
- Pravidelné příspěvky o činnosti školy v křešickém Zpravodaji.

2.6 Umístění školy

Škola leží na pravém břehu Labe 6 km od města Litoměřice směr Štětí mimo hlavní komunikaci.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Škola je zaměřena na rozvíjení estetického cítění a dovedností (výtvarná a hudební výchova).

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla několikaletou snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy vůbec, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů a navázáním na tradice školy.

- Chceme, aby v naší škole bylo vytvořeno především bezpečné prostředí pro žáky. Pocitem bezpečí chápeme pocit každého žáka, že do školy přichází s důvěrou a beze strachu, že se může svěřit, že mu nasloucháme, snažíme se ho pochopit a snažíme se mu pomoci s problémy a starostmi.
- Chceme být otevřenou školou, komunikovat a připravit žáky pro celoživotní vzdělávání.
- Chceme, aby naše škola byla centrem kultury a vzdělanosti.
- Naše žáky povedeme k zodpovědnosti a spolupráci, naučíme je respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Budeme upevňovat školní tradice ve spolupráci se žáky, aby byli jejich nedílnou součástí.
- Budeme u žáků rozvíjet vnímavost k lidem, podporovat kladný vztah k životu a k životnímu prostředí, vytvářet u žáků potřebu projevit pozitivní cit v chování, jednání a prožívání životních situací.
- Budeme učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické a duševní zdraví a být za ně zodpovědní.
- Budeme žáky učit pěstovat a rozvíjet sociální vztahy s osobní zodpovědností.
- Budeme podporovat multikulturní a proevropské cítění žáků, komunikaci v cizích jazycích a počítačovou gramotnost.
- Budeme podněcovat žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování, k zodpovědnému a sebekritickému řešení problémů tak, aby byli schopni uplatňovat demokraticky a svobodně svá práva a povinnosti.
- Povedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.

3.2 Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie na úrovni školy

1. Kompetence k učení

- Vybíráme a využíváme pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie.
- Plánujeme, organizujeme a řídíme vlastní učení.
- Projevujeme ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.
- Motivujeme k učení, vysvětlujeme jeho smysl a cíl, podněcujeme k touze po nových informacích.
- Vyhledáváme a třídíme informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využíváme v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.
- Uvádíme věci do souvislostí, propojujeme do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho vytváříme komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.
- Pozorujeme a experimentujeme, získané výsledky porovnáváme, kriticky posuzujeme a vyvozujeme z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- Poznáváme smysl a cíl učení, vytváříme pozitivní vztah k učení, hodnotíme vlastní pokrok, plánujeme, jak učení zdokonalit.
- Učíme využívat k učení vlastní zkušenosti a poznatky.
- Vedeme žáky k používání správné terminologie.
- Vedeme k systematickému pozorování, k popisu a hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení.
- Učíme práci s chybou.

2. Kompetence k řešení problémů

- Vnímáme nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznáváme a snažíme se pochopit problém, přemýšlíme o příčinách problému, promýšlíme a plánujeme způsob řešení.
- Vyhledáváme informace vhodné k řešení problémů, využíváme získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení.
- Podporujeme samostatné řešení problémů i netradiční, volíme vhodné způsoby řešení.
- Hodnotíme výsledky svých činů a sledujeme pokrok při zdolávání problémů.

- Vedeme žáky k vytváření postojů k problémům.
- Používáme kritické myšlení a možnost obhajoby vlastního rozhodnutí.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémových situací.
- Snažíme se uvědomovat zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

- Prostřednictvím základních komunikačních dovedností pomáháme žákům hledat cestu založenou na dobrých mezilidských vztazích a vytvářet příležitosti k rozvíjení pozitivních interakčních vztahových dovedností pro život (aktivní naslouchání, vedení dialogu, obhajování stanovisek, vyjednávání, komunikace v týmu, podřízení se, vedení apod.)
- Rozvíjíme u žáků dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi (odmítání, řešení konfliktů a rizikových situací, vyjednávání apod.)
- Podporujeme přátelskou atmosféru mezi žáky.
- Požadujeme souvislé odpovědi, myšlenky a názory v logickém sledu, dbáme na kultivovaný projev písemný i ústní.
- Umožňujeme žákům prezentaci výsledků své práce před spolužáky.

4. Kompetence sociální a personální

- Organizujeme práci ve skupině i v týmu, vytváříme spolu s žáky pravidla práce, pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce, hodnocení zájmu a snahy.
- Podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, ohleduplně a s úctou jednáme s druhými lidmi.
- Přispíváme ke spolupráci s druhými, v případě potřeby poskytneme pomoc nebo o ni požádáme.
- Podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj, rozvíjíme pocit sebeuspokojení a sebeúcty.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Respektujeme dohodnutá pravidla.

5. Kompetence občanské

- Formujeme volní a charakterové rysy.
- Učíme správně reagovat v krizových situacích, zdůrazňujeme důležitost vzájemné lidské spolupráce při katastrofách.
- Seznamujeme s pravidly poskytování první pomoci.
- Umožňujeme vžít se do rolí v různých životních situacích a řešit je.
- Vedeme k sebeúctě a úctě k ostatním.
- Respektujeme názory druhých.
- Zdůrazňujeme rovnost lidí a potřebu vzájemné spolupráce.
- Učíme myslet v souvislostech.
- Připomínáme propojenost našich kulturních tradic.
- Nabízíme příležitosti k pochopení práv a povinností občana ČR prostřednictvím modelových situací a prožitku.

- Zapojujeme do zájmových aktivit souvisejících s ochranou a podporou zdraví.
- Třídíme odpad!!!

6. Kompetence pracovní

- Dbáme na ochranu zdraví při práci.
- Volíme takové úkoly, které jsou použitelné v běžném životě.
- Poukazujeme na možná rizika a hledáme cesty k jejich minimalizaci.
- Uvědoměle, správně a bezpečně používáme a volíme různé pracovní nástroje.
- Odvádíme práci v co nejlepší kvalitě a co nejehospodárněji.
- Domlouváme se na pravidlech bezpečného chování.
- Využíváme chybu k učení.
- Vedeme k odpovědnosti každého člověka jako spotřebitele při ochraně životního prostředí.
- Respektujeme hygienická pravidla a ochranu při práci.
- Hodnotíme a sebehodnotíme, používáme zpětnou vazbu.
- Efektivně organizujeme vlastní práci.
- Používáme různé zdroje k získávání informací.

3.3 Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Formy práce se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami (obecně)

- integrace žáků
- individuální vzdělávací plány (podíl školy, rodičů, žáka)
- spolupráce s Pedagogicko psychologickou poradnou v Litoměřicích
- spolupráce se Speciálním pedagogickým centrem v Litoměřicích
- spolupráce s dětskou lékařkou

Žákem se specifickými vzdělávacími potřebami je osoba se:

- zdravotním postižením (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, soubežné postižením více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování)
- zdravotním znevýhodněním (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí poruchy vedoucí k poruchám učení nebo chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání)
- sociálním znevýhodněním (rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova)

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením:

Žák je zařazen do školy po dohodě s rodiči na základě lékařského, příp. speciálně pedagogického vyšetření s přihlédnutím k možnostem školy.

Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd na základě individuálních vzdělávacích plánů. Podle potřeby je zřízena funkce asistent pedagoga.

Ve spolupráci s dalšími institucemi škola zajistí vhodné pomůcky (Konto Bariéry, SPC, další neziskové organizace).

Další zásady:

- seznámení žáků třídy s postižením spolužáka
- podrobné seznámení všech vyučujících (specifika postižení, způsoby hodnocení žáka, možnosti úlev a tolerancí)
- zajištění odborné literatury vztahující se k postižení
- využití speciálních pomůcek, metod a forem práce
- vhodná organizace výuky
- možnost relaxace
- dle potřeby uplatňovat alternativní formy komunikace (komunikační tabulky)

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním:

Do skupiny žáků se zdravotním znevýhodněním patří žáci s lehčími formami poruch učení a chování. (Střední a těžší formy – zdravotní postižení). Na základě vyšetření (většinou v pedagogicko psychologické poradně) s těmito žáky pracujeme. V součinnosti s rodiči žáka je zpracován individuální plán, který je pravidelně vyhodnocován. Žáci jsou dle potřeby zařazeni do dyslektické ambulantské poradny a do logopedické poradny.

Další zásady:

- využití speciálních pomůcek (např. čtecí okénka, bzučáky, tabulky, výukový software)
- odstranění rušivých vlivů
- příjemná pracovní atmosféra
- chválit nejen výkon, především snahu
- kladení reálných cílů (nároky postupně zvyšovat)
- úzká spolupráce s rodiči
- využití specifických metod práce a hodnocení

Žáci dlouhodobě nemocní – po dohodě s rodiči a lékařem škola zpracuje individuální plán a zajistí výuku žáka v domácím prostředí, příp. formou konzultací ve škole.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním:

Do této skupiny patří žáci z prostředí sociálně, kulturně, jazykově odlišného. Mezi hlavní problémy patří nedostatečná znalost českého jazyka. Při vzdělávání těchto žáků klademe důraz na osvojení jazyka se zaměřením na tradice a kulturu. Je potřebné doplnit vzdělávací obsah specifickými materiály o historii, kultuře a tradicích dle národnosti dítěte.

Další zásady:

- volba vhodných metod a forem práce
- pravidelná komunikace
- individuální péče
- zajištění pomoci ze strany spolužáků

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných:

Nadaní žáci se vyznačují zejména těmito charakteristickými rysy:

- vysoká úroveň paměti
- rychlost myšlení a chápání
- logické myšlení
- schopnost záměrného a dlouhodobého soustředění
- vnímání souvislostí tam, kde je většina žáků nevidí
- záliba v řešení problémových úloh
- objevování nových možností řešení
- introverze
- časté konfliktní vztahy s vrstevníky, upřednostňování staršího kolektivu
- ostré vnímání rozporů v pravidlech, nesrovnalostí, kritičnost

Úprava obsahu vzdělávání žáka:

- dítě zůstává v běžné třídě, upřednostňujeme formu obohacování učiva směrem k rozšíření a prohloubení učiva ve smyslu kvalitativním
- využívání didaktických her, práce na PC (vzdělávací programy), problémové vyučování, projektové vyučování, zapojování do týmové práce (vhodná role v týmu)
- poskytování dostatečného množství podnětů, žák není nucen ke zbytečnému opakování základního učiva
- respektování osobního tempa
- využití odborné literatury
- využití možností odborné pomoci

3.4 Kodex učitele

1. Lásky k dětem

Problémy dětí a obtížné situace řešme s láskou a pochopením k našim žákům. Vždy žákům naslouchejme, povzbuzujme je, aby nám vyprávěli o svých radostech i starostech.

2. Výchova k odpovědnosti

Vychováváme žáky k odpovědnosti za své činy, nikoliv k poslušnosti v přítomnosti pedagoga. Nepoužívejme fyzického ani psychického násilí, nemanipulujme se žáky z pozice nadřazenosti.

3. Pravdivost a spravedlnost

Nikdy žákům nezkoušejme lhát. Neslibujme, co nemůžeme splnit. Chovejme se čestně a tak, abychom žáky nezraňovali. Každý žák by měl vědět, za co je trestán. K provinění je třeba připojit oprávněný trest. Používejme více metodu přímého důsledku než trest.

4. Vzájemný respekt

Nepovyšujme se nad kolegy ani nad žáky. Nevysmívejme se, neponižujme, respektujme odlišný názor. Hledejme na ostatních spíše to pozitivní, snažme se je pochopit.

5. Důvěra

Naslouchejme také srdcem, důvěrné informace nesdělujme, respektujme etická pravidla. Učitel má žákům důvěřovat a oni mají důvěřovat jemu.

6. Osobní nasazení

Snažme se ze všech sil podávat co nejlepší výkon. Pomáhejme žákům co nejlépe zvládat svěřené úkoly a vzniklé problémy v radostné a přátelské atmosféře, klidně a s důvěrou.

7. Humor jako výchovný prostředek

Využívejme humoru při naší práci s dětmi, nezaměňujme ho s výsměchem, shazováním a ponižováním žáka. Laskavým humorem lze obvykle dosáhnout více než strohou přísností.

8. Spolupráce a pomoc

Spolupracujeme s dětmi a rodiči při stanovení cílů výchovy a výuky tak, aby všichni měli radost a uspokojení z pokroku, kterých budou žáci dosahovat. Pomáhejme žákům, když nás o to požádají a spolu nacházejme správná řešení.

9. Respekt k dohodnutým pravidlům

Dbejme na dodržování školního řádu, vnitřního řádu školy, pravidel soužití a společenských pravidel. To, co vyžadujeme po dětech, musíme vyžadovat i od sebe samých. Vychováváme příkladem.

10. Loajalita ke škole, kolegiálnita

Případné vzniklé problémy řešme na půdě školy. Projevme ochotu řešit vzniklé problémy a nedorozumění věcně a bez emocí.

Neohrožujeme prestiž školy vynášením interních dohod, nesnažme se získávat lepší postavení zpochybnováním kvality práce svých kolegů.

3.5 Kodex žáka

1. Vstoupil jsem – pozdravím.
2. Odcházím-li – rozloučím se.
3. Chci-li – řeknu prosím.
4. Dostanu-li – řeknu děkuji.
5. Nikoho nebiji – jen slaboši a zbabělci si musí dokazovat svoji sílu.
6. Neničím – každá věc, která mi posloužila, může posloužit i druhému.
7. Netrápím se – všechny dveře jsou zde otevřené, proto se můžu podělit o každou radost i bolest.
8. Mluvím pravdu – lež a pomluva mezi slušné lidi nepatří.
9. Mám důvěru ve své učitele a spolužáky. Respektuji je i jejich názory.
10. Jsem tolerantní, nikdy se nikomu nevysmívám a nikoho neponižuji.
11. Jsem ochoten pomoci svým spolužákům i učitelům.
12. Učím se být samostatný, zodpovědný za své činy. Nebojím se prosazovat svůj názor otevřeně, v klidu a slušnou formou.
13. Chci dosahovat co nejlepší výsledky. Pracuji nejen pro sebe, ale i pro kolektiv třídy.
14. Věřím si, i já jsem v něčem dobrý. Snažím se neustále rozvíjet své schopnosti a dovednosti.
15. Dbám na dodržování školního řádu a společenských pravidel. Vím, že svým chováním a jednáním reprezentuji nejen sebe, ale i svou školu.

3.6 Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova – je uplatňována u všech ročníků ve všech předmětech.

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Osobnostní rozvoj</i> <ul style="list-style-type: none">• <i>Rozvoj schopností poznávání</i>• <i>Sebepoznání a sebepojetí</i>• <i>Seberegulace a sebeorganizace</i>• <i>Psychohygiena</i>• <i>Kreativita</i>	<i>INT,</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>
<i>Sociální rozvoj</i> <ul style="list-style-type: none">• <i>Poznávání lidí</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice 					
Morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika 	INT	INT	INT	INT	INT

2. Výchova demokratického občana

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	INT/ČaJS				
Občan, občanská společnost a stát	INT/ČaJS			PRO/Slabikář lidských práv	
Formy participace občanů v politickém životě				INT/ČaJS	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				INT/ČaJS	INT/ČaJS

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá					INT/ČaJS, Kultura a umění
Objevujeme Evropu a svět					INT/ČaJS
Jsme Evropané					INT/ČaJS

4. Multikulturní výchova - uplatňována u všech ročníků ve všech předmětech.

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	INT	INT		INT	INT
Lidské vztahy	INT	INT	INT	INT	INT

<i>Etnický původ</i>	<i>INT</i>				
<i>Multikulturalita</i>					
<i>Princip sociálního smíru a solidarity</i>	<i>INT</i>		<i>INT</i>	<i>INT</i>	<i>INT</i>

5. *Enviromentální výchova - uplatňována u všech ročníků ve všech předmětech.*

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Ekosystémy</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>
<i>Základní podmínky života</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>	<i>INT/ČaJS</i>

6. *Mediální výchova*

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>			<i>INT</i>	<i>INT</i>	<i>Vých.př.</i>
<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i>					<i>Vých.př.</i>
<i>Stavba mediálních sdělení</i>					
<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>					
<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>					

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1 Tabulace učebního plánu

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Disp.hod.
Český jazyk a literatura	10	10	8	8	7	42	7
Anglický jazyk			3	3	3	9	0
Matematika	4	5	5	5	5	25	5
Informační a komunikační technologie					1	1	0
Člověk a jeho svět	2	2	3	3	4	14	2
Hudební výchova	1	1	1	2	1	6	0
Výtvarná výchova	2	1	1	1	1	6	0
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0

Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5	0
Celkem	22	22	24	25	25	118	14

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání v předmětu Český jazyk
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 3. – 5. ročníku; je vyučován anglický jazyk

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání v předmětu Matematika

Informační a komunikační technologie

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je realizován dotací 1 hod. v 5. ročníku základního vzdělávání v předmětu Informatika a komunikační technologie

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání v předmětu Člověk a jeho svět

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání v předmětu Hudební výchova a Výtvarná výchova (výchovné předměty)

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a zdraví je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání v předmětu Člověk a jeho svět a v předmětu Tělesná výchova (výchovný předmět)
- součástí předmětu Tělesná výchova je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je realizován na 1.stupni ve všech ročnících základního vzdělávání v předmětu Člověk a svět práce (výchovný předmět)
- všechny 4 tematické okruhy jsou pro školu povinné

Průřezová témata

- průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- všechna průřezová témata jsou zařazena jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů; způsob realizace průřezových témat a stanovení časové dotace v jednotlivých ročnících je v kompetenci školy

Disponibilní časová dotace

- je využívána k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace
- ve všech ročnících je využita 1 hodina disponibilní časové dotace po dobu jednoho čtvrtletí školního roku v rámci výuky plavání
- celkový počet je 14 disponibilních hodin

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech – český jazyk a literatura, anglický jazyk. Tyto vyučovací předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáky dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Je bezprostředně

spojen s myšlením, je jedním z prostředků myšlení. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Z tématického okruhu Osobnostní rozvoj část „Rozvoj schopnosti poznávání“ (dovednosti pro učení a studium), z tématického okruhu Sociální rozvoj části „Komunikace“ a „Kooperační a kompetice“, z tématického okruhu Morální rozvoj část „Hodnoty, postoje, praktická etika“ (schopnost vyjádřit vlastní postoje).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z tématického okruhu Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy).

Multikulturní výchova

Tématický okruh Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem).

Mediální výchova

Tématické okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality a Tvorba mediálního sdělení.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, divadelních představení, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Naším prvořadým cílem je vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Kompetence k učení

- Rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací,
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování,
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů,
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů,
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků,
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

- Vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- Seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam,
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

- Vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků uplatnění přirozené intonace	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj -rozvoj schopnosti poznávání
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva dialog, mluvčí a posluchač	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů zdvořilostní obraty	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova - kooperace, navázání na myšlenku, odstoupení od nápadu
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	3.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	rozvíjení znělého hlasu návčik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	1. - 3.	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	členění jazykového projevu	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	souvislé jazykové projevy využívání jednoduché osnovy	3.	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržování hygienických návyků správného psaní	1.- 3.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	automatizace psacího pohybu odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	3.	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	plynulý a úhledný písemný	2. - 3.	

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	projev		
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	hláskosloví, stavba slov, nauka o slově	1. - 2.	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	2. - 3.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	třídění slov seznamování se s některými slovními druhy	2. - 3.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	ohebné a neohebné slovní druhy	2. - 3.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	souvislý mluvený projev význam slov	2. - 3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	věta a souvětí spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	2. - 3.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků	2. - 3.	
odůvodňuje a píše správně: i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě,mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	2. - 3.	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku	reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	líčení atmosféry příběhu	3.	
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	základy literatury - poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj,	3.	

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	prostředí)		
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	volná reprodukce textu dramatizace pohádky, povídky nebo básně	1. - 3.	
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů tiché čtení s porozuměním	4. - 5.	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	4. - 5.	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	orientace v textu	4. - 5.	
reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	vystižení jádra sdělení orientace v naučných textech přiměřených věku	4. - 5.	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	pravidla dialogu	4. - 5.	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	porovnávání názorů, tolerance řešení konfliktních situací	4. - 5.	Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru	členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4. - 5.	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	spisovná, hovorová a nespisovná mluva	4.	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	5.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	orientace ve stavbě textu členění na odstavce	4.- 5.	
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	pravidla sestavování osnovy členění příběhu	4. - 5.	
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	4.	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	stavba slova	4. - 5.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky	slovní druhy a jejich třídění tvary slov	4. - 5.	

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
správných tvarech ve svém mluveném projevu	mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	práce s větou	4. - 5.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	výstavba věty, základní větné členy věta jednoduchá, souvětí smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4. - 5.	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	rozmanité spojovací výrazy	4. - 5.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov hledání a dotváření slov příbuzných	4. - 5.	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	shoda přísudku podmětem	5.	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zážitkové čtení a naslouchání nalézání příčin věcí a porozumění jim	4. - 5.	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje vlastní tvorba na libovolné téma	4. - 5.	
rozlišuje různé typy uměleckých textů	druhy a žánry dětské literatury	4.	
	literatura umělecká a věcná literatura v proměnách času lidová slovesnost	5.	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	literární pojmy: přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy verš, rým	4. - 5.	
projevuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy	psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace)	4. - 5.	

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat	herní dovednosti (vstup do role) sociálně komunikační dovednosti dodržování pravidel hry	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků	dramatická situace, příběh (řazení situací v časové následnosti)	4. - 5.	

5.2 Anglický jazyk

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován ve třetím až pátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- Pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy,
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.

Kompetence k řešení problémů

- Řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- Porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce,
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

- V jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu,
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování,
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

- Získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi,
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky.

Kompetence pracovní

- Samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	základní fonetické značky slovní zásoba z tematických celků	3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby, reakce na pokyny	3.	
rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	abeceda (spelling) četba z autentických textů psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností	3.	
pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	otázka, zápor, rozkazovací způsob, vyjádření libosti, nelibosti, dovednosti, vyjádření domněnky, jistoty osobní zájmena	3.	
používá abecední slovník učebnice	abeceda, hláskování (jména)	3.	

Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	<ul style="list-style-type: none"> pořádek slov ve větě, synonyma, antonyma, kontext, popis místa, odlišnosti českého a anglického slovosledu četba autentického textu - volný překlad 	4. - 5.	Multikulturní výchova - multikulturalita
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z tématických celků četba autentického textu poslech a sledování, práce s internetem, chápání slov v kontextu 	4. - 5.	
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	<ul style="list-style-type: none"> četba textu z učebnice, fonetický zápis, vázání slov, znělost, neznělost (základní slovní zásoba) 	4. - 5.	
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	<ul style="list-style-type: none"> odvození významu slova z kontextu tvorba otázky a záporu porovnání zvyků a tradic v ČR a v anglicky mluvících zemích 	4. - 5.	
používá dvojjazyčný slovník	<ul style="list-style-type: none"> četba autentického textu, četba pohádek 	4. - 5.	
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchá sdělení, omluva, žádost, popis umístění, určení předmětu ve třídě tvorba množného čísla podstatných jmen, přivlastňovací a ukazovací zájmena, určení polohy předmětů, 	4. - 5.	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	<ul style="list-style-type: none"> vypravovat a zahrát pohádku, hrát hruslovní zásoba z tématických celků 	4. - 5.	
obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	<ul style="list-style-type: none"> tvoření slov, slova stejného a opačného významu, význam slov v kontextu porovnávání smyslu textů reprodukce čteného a slyšeného textu 	4. - 5.	
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představení reakce na otázky, čas a směr, 	4. - 5.	

Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	cesta		

5.3 Matematika

Charakteristika

Matematika je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Klademe důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, analyzují je z tabulek, diagramů a grafů.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah, zdokonalovat svůj grafický projev.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

Vzdělávání v matematice směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace

- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

	Matematika			
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	
Žák: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	manipulace s předměty počítání prvků	1.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno a znaménka $>$, $<$, $=$	1. - 3.		
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi určování stovek, desítek a jednotek	1. - 3.		
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	1. - 2.		
	sčítání a odčítání v oboru 0-100 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 10)	2.		
	sčítání a odčítání v oboru 0-1000 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 8 a 9)	3.		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	2. - 3.		Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	určování časupřevádění jednotek času	2. - 3.		
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů	1. - 3.		
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose práce s údaji (jízdní řád, ceník)	2. - 3.		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	vyhledávání určitých tvarů v okolí třídění předmětů podle tvaru rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh	1.		
	tělesa - krychle, kvádr, koule	2. - 3.		
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	bod, přímka, polopřímka a úsečka – měření v cm a mm	2. - 3.		
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	principy asociativnosti a komutativnosti	4.-5.		
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	sčítání a odčítání čísel do 100000 velká násobilka písemné násobení dvojčiferným a trojčiferným číslem dělení jednociferným číslem dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.		
	sčítání a odčítání čísel do			

5.4 Informační a komunikační technologie

Charakteristika

V předmětu **Informační a komunikační technologie** umožňujeme všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Předmět Informační a komunikační technologie je zařazen na naší škole pouze v 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výuka probíhá především v počítačové učebně a v učebně s interaktivní tabulí.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Informační a komunikační technologie** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,

- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

	Informační a komunikační technologie		
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	základní funkce počítače práce s myší a klávesnicí	5.	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání,
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných zařízení	výukové programy a jednoduché počítačové hry	5.	
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	práce s informací, její vyhledávání	5.	
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie	ovládání počítače, popis součástí, tisk a ukládání dokumentů na lokální disk, orientace na klávesnici	5.	
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závad	pravidla práce s počítačem, virové nebezpečí, legálnost software	5.	

chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	souborová struktura počítače, rozdíl mezi souborem a složkou, druhy souborů práce se sítí, ukládání na svůj a sdílený adresář, jiné možnosti ukládání souborů, kopírování a mazání souborů a složek	5.	
při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	práce se školní www prezentací. ovládání internetového prohlížeče, domény, nejznámější vyhledávací české portály	5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	využití vyhledávače google	5.	
	práce se školní knihovnou, rejstřík	5.	
	ukázka práce se školní databází SAS	5.	
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	zřízení a údržba emailové adresy na veřejném serveru, odesílání a příjem emailu	5.	
	práce s adresářem, sms brána, chat	5.	
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní ovládání programu Word, nebo jiného textového editoru	5.	Multikulturní výchova – lidské vztahy, etnický původ
	práce se souborem, otevření, zavření, uložení a tisk dokumentu	5.	
	psaní a mazání textu	5.	
	formát písma, odstavce	5.	
	vkládání a základní úprava obrázků	5.	
	kopírování textu a obrázků	5.	
	práce s více otevřenými dokumenty	5.	
	kopírování mezi internetem a textovým editorem	5.	
	tvorba úprava a vkládání rastrových obrázků	5.	
	základy práce s digitální fotografií	5.	
	tvorba a úprava vektorových obrázků	5.	
	základy tvorby referátu a typografická pravidla	5.	
ovládá a aktivně využívá výukové programy	práce s výukovými programy	5.	

5.5 Člověk a jeho svět

Charakteristika

Člověk a jeho svět je komplexním předmětem, vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Rozvíjíme poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací obsah je členěn do *pěti tematických okruhů*. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz klademe na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Pěsujeme v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjíme jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život

a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Vycházíme od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět, poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Zařazená průřezová témata

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopností poznávání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygiena“. Z tématického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Mezilidské vztahy“ a z tématického okruhu Morální rozvoj část „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“.

Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** je to okruh „Občanská společnost a škola“.

Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** tématický okruh „Evropa a svět nás zajímá“.

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** okruhy „Kulturní diference“, „Lidské vztahy“.

Z průřezového tématu **Environmentální výchova** okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

	Člověk a jeho svět		
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	práce s plánem své obce osobní bezpečí, nebezpečné situace	2. - 3.	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	název obce a jejích částí význačné orientační body, historická a památná místa v obci	2. - 3.	
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	rozdíly mezi městským a vesnickým prostředím	2. - 3.	
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	rodina, domov, vlastvztahy mezi členy rodiny pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejich členů	1. - 2.	
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	pracovní činnosti lidí: tělesná a duševní práce různá povolání volný čas a jeho využití	2. - 3.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	základní orientace v čase den, týden, měsíc, rok minulost, přítomnost a budoucnost	1. - 3.	
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	kultura a historie naší obce, města	2. - 3.	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	charakteristika ročních období pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období	1. - 3.	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	rozlišení živé a neživé přírody základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy podmínky života na Zemi	2. - 3.	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní	pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu,	2. - 3.	

veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	přírodnin		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	lidské tělo péče o zdraví správná životospráva	1. - 3.	
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	první pomoc pravidla chování ve školním řádu	3.	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	osobní bezpečí krizové situace a situace hromadného ohrožení	1. - 3.	
uplatňuje základní pravidla silničního provozu	znalost pravidel silničního provozu	1. - 3.	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	1. - 3.	
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	orientace v místě a prostoru	4.	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	práce s kompasem a mapou, určování světové strany v přírodě	4.	
rozlišuje mezi náčrtů, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	orientace podle náčrtů, plánů a map zeměpisné pojmy	4.-5.	Enviromentální výchova - vnímání vztahů člověka a přírody
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	ČR - zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje	4.	Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
	Evropa - státy a města	5.	
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	předávání osobních zkušeností z cest	5.	Multikulturní výchova – kulturní diference
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	ČR - státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky	4.	Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	4.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí
rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na	pravidla dialogu, komunikace	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika

společném postupu a řešení se spolužáky			
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	lidská práva a práva dítěte	4.	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích	základní formy vlastnictví peníze a jejich používání	4.	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	základní globální problémy	4.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	čas, časová osa	4.	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava	4.	
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové	4.- 5.	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice	5.	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	historický přehled - znalost významných dní v roce	4.- 5.	
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	živá a neživá příroda, vztahy	4.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země, vesmír	4.- 5.	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	fauna a flora v jednotlivých podnebných pásech, přizpůsobivost organismů	4.	Environmentální výchova - ekosystémy
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	dělení organismů, práce s atlasy a klíči	4.- 5.	Environmentální výchova – základní podmínky života
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví	člověk a příroda - ekologie	5.	

člověka podporovat nebo poškozovat			
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	pokusy- postup práce, výstupy	4.	
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	péče o zdraví, lidské tělo - orgány	5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	vývoj člověka- etapy vývoje	4.	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	denní režim - plánování, uspořádání času	4.	Osobnostní a sociální výchova –osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena,
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	chování v krizových situacích	5.	Osobnostní a sociální výchova –osobnostní rozvoj - psychohygiena
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	drogy - prevence, návykové látky	5.	Osobnostní a sociální výchova –osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zdravotní osvěta	4.	
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	poskytnutí první pomoci, prevence úrazů	4.- 5.	
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	sexuální výchova	5.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy

5.6 Hudební výchova

Charakteristika

Předmět je zařazen ve všech ročnících. Klademe si za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe. Směřujeme je k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, k osobnímu objevování. Sledujeme společně smysl a podstatu tvůrčí činnosti. Při tvořivé činnosti se dozvídáme něco o sobě, překonáváme sama sebe, přibližujeme se tomu, co nás přesahuje.

Postupy umělecké tvorby jsou blízké projektovým pracovním postupům, tedy tvořivé činnosti (příprava, zrání, inspirace, vypracování, sebereflexe, korekce). Jde o cestu k objevování projevů autonomie, tělesné i duševní pohody, vnímání prožitku.

Průřezová témata

Jsou zapracována v charakteristikách jednotlivých vyučovacích předmětů.

Z tématu **Osobnostní a sociální rozvoj**, tématického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopnosti vnímání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“. Z tématického okruhu Sociální rozvoj jde o část „Kooperace a kompetice“.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je zde zařazen tématický okruh „Evropa a svět nás zajímá“.

Z tématu **Multikulturní výchova** části tématických okruhů „Kulturní diference“, „Lidské vztahy“, „Etnický původ“ a „Multikulturalita“.

Z tématu **Environmentální výchova**, tématického okruhu „Lidské aktivity“ část zabývající se ochranou přírody a kulturních památek a z tématického okruhu „Vztah člověka k prostředí“ část prostředí a zdraví.

Z tématu **Mediální výchova**, tématické okruhy „Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ a „Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality“. Integrací těchto oblastí chceme žákům otevřít co největší prostor pro osvojování si světa estetickým účinkem, pro vnímání umění a kultury v nejširším smyslu slova.

Při realizaci tohoto předmětu proto upřednostňujeme návštěvy kulturních akcí, literární čítárny, krátkodobé projekty, v jejichž rámci se žáci seznamují s jedním uměleckým obdobím, výtvarnou technikou, hudebním žánrem apod. Žáky zpravidla nerozdělujeme do skupin. Naopak při řadě akcí dochází ke spojování žáků různých ročníků, abychom jim umožnili sdílet estetické prožitky.

Využíváme prvky dramatické výchovy jako metodu práce při naplňování očekávaných výstupů dalších oborů. Očekávané výstupy průřezových témat jsou zařazeny k souvisejícím výstupům dalších oborů. Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům oblasti hudební, výtvarné a dramatické a aby s nimi dovedli zacházet,
- ukázat žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit,
- předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali,
- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem,
- poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu.

Kompetence sociální a personální

- Vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích,
- ukázat dětem potřebu spolupráce v týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní,
- předvést dětem na příkladech z dramatické, výtvarné, hudební výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování,
- na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru.

Kompetence občanské

- Vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví,
- budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost,
- vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění a uměleckých aktivit.

Kompetence pracovní

- objasnit žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby,
- při aktivitách žákům vysvětlit nutnost ochrany zdraví svého i druhých.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechoových činností* k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tyto hudební činnosti se stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem *Poslechoových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Umění a kultura	Hudební výchova		
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	rozvoj hlavového tónu správné dýchání (v pauze a mezi frázemi) a správná výslovnost rozšíření hlasového rozsahu	1. - 3.	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) hra na tělo (tleskání, luskání a	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita,

Umění a kultura	Hudební výchova		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	pleskání)		
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	1. - 3.	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	pohybový doprovod znějící hudby taktování hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	1. - 3.	
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	notová osnova, houslový klíč, takt 2/4 a 3/4 ; nota: čtvrt'ová, osminová, půlová a celá; pomlka	2. - 3.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	výrazové prostředky v hudbě (zvuk - tón , melodie, hudební kontrasty)	1. - 3.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá	1. - 3.	
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. Hudební rytmus- realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Dvojhlas a vícehlas- prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.)	4. - 5.	Multikulturní výchova – lidské vztahy
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	4. - 5.	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí

Umění a kultura	Hudební výchova		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. Hudební styly a žánry- hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	4. - 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod. (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	kvality tónů - délka, síla, barva, výška. Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem- rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	4. - 5.	
ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru- pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	4. - 5.	Multikulturní výchova – kulturní diference

5.7 Výtvarná výchova

Charakteristika

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření jako k prostředku, který se podílí na způsobu přijímání reality a zapojování do procesu komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi, založenými na experimentování vedeme žáky k odvaze k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Očekávané výstupy průřezových témat jsou zařazeny k souvisejícím výstupům dalších oborů. Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům oblasti hudební, výtvarné a dramatické a aby s nimi dovedli zacházet,
- ukázat žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit,
- předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě.

Kompetence komunikativní

- vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali,
- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem,
- poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu.

Kompetence sociální a personální

- vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích,
- ukázat dětem potřebu spolupráce v týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní,

- předvést dětem na příkladech z dramatické, výtvarné, hudební výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování,
- na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru.

Kompetence občanské

- Vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví,
- budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost,
- vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění a uměleckých aktivit.

Kompetence pracovní

- objasnit žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby, při aktivitách žákům vysvětlit nutnost ochrany zdraví svého i druhých.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Umění a kultura	Výtvarná výchova		
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie,tvary,objemy,barvy,objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba hra s barvou experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita,
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace		1. - 3.	
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky		3.	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření;	vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a	3.	Multikulturní výchova - multikulturalita

odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	různých tvarů. manipulace s objekty kompoziční zákonitosti		
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných	2. - 3.	
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; typy vizuálně obrazných vyjádření- jejich rozlišení, výběr a uplatnění- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařství postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	4. - 5.	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	4. - 5.	

<p>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p>	<p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	<p>4. - 5.</p>	
<p>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p>	<p>osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p>	<p>4. - 5.</p>	<p>Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>
<p>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. Proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	<p>4. - 5.</p>	<p>Multikulturní výchova – etnický původ</p>

5.8 Tělesná výchova

Charakteristika

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání. Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, směřuje především k tomu, aby se žáci stávali v základních ohledech zdravotně gramotnými.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů,
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí,
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje,
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví,
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Předmět Tělesná výchova zahrnuje průřezové téma

Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů, praktická etika, kooperace, komunikace, vztahy mezi lidmi, psychohygiena, sebepoznávání, seberegulace.

Kompetence k učení

- Poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj,
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou,
- systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku,

- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

- Vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva.

Kompetence sociální a personální

- Dodržování pravidel fair play,
- prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí,
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva,
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

- Podpora aktivního sportování,
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách,
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru,
- emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Kompetence pracovní

- Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě,
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace.

	Tělesná výchova		
Žák	Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	1. - 3.
	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy gymnastika -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed)- přeskok (návčik odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách atletika: - vytrvalostní běh 5 - 10 minut - rychlý běh 20 - 50 m - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem z místa a z rozběhu	1. - 3.
	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek sportovní hry (kopaná, vybíjená)	1. - 3.
			Průřezová témata
			Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
			Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
			Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

)		
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách	1. - 3.	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	1. - 3.	
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	cvičení se sportovním náčiním (švihadla, krátké tyče, míče, apod.) správné držení těla	1. - 3.	
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	zdravotní TV kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	1. - 3.	
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	4. - 5.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování			
zvládá základní techniku speciálních cvičení. Koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele			
upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Vytváří varianty osvojených pohybových her	organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí). Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy			
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí. Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí,	4. - 5.	

	náčinů a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)		
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti			
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace, sociální rozvoj – kooperace a kompetice
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví. Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	4. - 5.	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	5.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště. Samostatně získá potřebné informace	zdroje informací o pohybových činnostech	4. - 5.	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika

V předmětu **Člověk a svět práce** se za tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků zaměřujeme na praktické pracovní dovednosti a návyky.

Vycházíme z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vedeme žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

Vyučovací předmět **Člověk a svět práce** má časovou dotaci 1 hodinu týdně pro všechny ročníky.

Výuka probíhá podle podmínek školy ve třídě, na školním pozemku, v počítačové učebně a podle možných okolností - např. možnosti exkurzí.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Člověk a svět práce** svět směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,

- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

	Člověk a svět práce		
Žák	Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	práce s různými materiály vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi	1. - 3.
	pracuje podle slovního návodu a předlohy	jednoduché pracovní postupy organizace práce	1. - 3.
			Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita,

zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	sestavování modelů montáž a demontáž	1. - 3.	
provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	práce s tabulkou	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
pečuje o nenáročné rostliny	péče o nenáročné rostliny	2. - 3.	
připraví tabuli pro jednoduché stolování	příprava jednoduché tabule	1. - 3.	
chová se vhodně při stolování	pravidla stolování vhodné a nevhodné chování při jídle	1. - 3.	
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	práce s daným materiálem, vlastnosti materiálu	4. - 5.	
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	seznámení s lidovými tradicemi	4. - 5.	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů	4. - 5.	
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	bezpečnost a uspořádání práce	4. - 5.	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	práce se stavebnicí, použití logiky	4. - 5.	
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	využití návodu při postupech práce	4. - 5.	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	pracovní hygiena, první pomoc při zranění	4. - 5.	
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	práce s rostlinami - pokusy, pozorování	4. - 5.	
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	péče o rostliny	4. - 5.	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	využití nářadí při práci s rostlinami	4. - 5.	
orientuje se v základním vybavení kuchyně	vybavení kuchyně, el. spotřebiče, kuchyňské náčiní	4. - 5.	
připraví samostatně jednoduchý pokrm	příprava jednoduchých pokrmů dle možností	4. - 5.	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	základy společenského chování, pravidla stolování	4. - 5.	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	pracovní hygiena v prostorách kuchyně, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu	4. - 5.	

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1 Hodnocení žáků

6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.

6.1.2 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení.

6.1.3 Způsob pro získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace.

6.1.4 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

6.1.5 Hodnocení nadaných žáků

6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.

- Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, popř. osoby, která vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze žákovi místo vysvědčení vydat výpis z vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
- Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval, tomuto žákovi může ředitel školy na žádost

jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě vlastního podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - napomenutí třídního učitele,
 - důtku třídního učitele,
 - důtku ředitele školy.
- Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
- Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem; žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

6.1.2 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení.

- Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších

	přestupků.
--	------------

- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, který dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 1 – výborný
 - 2 – chvalitebný
 - 3 – dobrý
 - 4 – dostatečný
 - 5 – nedostatečný
- Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice.
- Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení; vyjadřuje stupni:
 - prospěl(a) s vyznamenáním,
 - prospěl(a)
 - neprospěl(a)
- Žák je hodnocen stupněm
 - prospěl(a) s vyznamenáním*, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
 - prospěl(a)*, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
 - neprospěl(a)*, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
pracoval(a) úspěšně,
pracoval(a)
- Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeno Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6.1.3 Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
 - analýzou různých činností žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.
- Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.
- Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
- Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
- Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
- Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

- O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle

žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

6.1.4 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Dítětem, žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských předpisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, artismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní

výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

- Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
- Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné způsoby získávání podkladů.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole se hodnotí slovně.
- Pro zjišťování úrovně žákovských vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
- Klasifikace bude provázena hodnocením, t. j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
- Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
- Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
- V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
- Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č.73/2005 Sb., o základním vzdělávání, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

6.1.5 Hodnocení nadaných žáků

- Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

6.2 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

6.2.1 Cíle autoevaluace

- Zásady a cíle vzdělávání (§ 2 odst. 2 zákona c. 561/2004 Sb., školského zákona).
- Cíle základního vzdělávání (§ 44 zákona c. 561/2004 Sb., školského zákona).
- Cíle, které vyplývají z RVP ZV (3.2 Cíle základního vzdělávání, Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání – c.j.31504/2004-22).
- Cíle, které si škola stanovila (ŠVP, koncepce školy).

6.2.2 Podklady pro zpracování vlastního hodnocení školy

- školní matrika
- školní vzdělávací program
- třídní knihy
- školní řád
- záznamy z pedagogických rad, metodických sdružení a předmětových komisí
- hospitační záznamy
- žákovské testy, soutěže (CERMAT, KLOKÁNEK)
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy
- SWOT analýza
- záznamy z provozních porad
- personální a mzdová dokumentace
- hospodářská dokumentace
- 1 x za dva roky dotazníky, ankety (pro žáky, rodiče, pracovníky)
- schránka důvěry

6.2.3 Oblasti hodnocení školy

Podmínky ke vzdělávání:

- personální podmínky vzdělávání
- odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

Materiálně-technické podmínky vzdělávání:

- školní budova
- učebny
- odborné pracovny, knihovna
- odpočinkový areál, zahrada
- sportovní zařízení, hřiště
- vybavení žákovským nábytkem
- vybavení učebními pomůckami, sportovním nářadím, hračkami (ŠD)
- vybavení žáků učebnicemi a učebními texty
- vybavení kabinetů a učeben pomůckami

- vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou
- vybavení učebnicemi a pomůckami pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádným nadáním

Finanční podmínky vzdělávání:

- přímé neinvestiční výdaje školy (prostředky ze státního rozpočtu přidělované krajským úřadem)
- příspěvek od zřizovatele
- další zdroje (dary fyzických a právnických osob)

Průběh vzdělávání:

- vzdělávací program (školní vzdělávací program)
- učební plán školy
- individuální vzdělávací plány
- vedení pedagogické dokumentace s cílem zachytit průběh a výsledky vzdělávání
- kontrolní činnost v oblasti naplňování učebních dokumentů

Organizace výchovně vzdělávacího procesu (vůči žákům):

- rozvrh hodin
- podpůrná opatření při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a při vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- školní řád, klasifikační řád
- informační systém vůči žákům a rodičům
- spolupráce s PPP a SPC
- prevence sociálně patologických jevů
- klima školy

Plánování a příprava výuky:

- soulad výuky s cíli základního vzdělávání
- vhodnost a přiměřenost stanovených cílů k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd
- respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků
- návaznost probíraného učiva na předcházející témata

Vyučovací formy a metody:

- řízení výuky
- vnitřní členění hodin
- plnění stanovených cílů
- podpora osobnostního a sociálního rozvoje žáků (sebedůvěra, sebeúcta, vzájemné respektování, tolerance)
- možnost seberealizace žáků, uplatnění individuálních možností, potřeb a zkušeností
- využívání metod aktivního, prožitkového učení, experimentování, manipulování, objevování, práce s chybou
- výuka frontální, skupinová, individuální
- respektování individuálního tempa, možnost relaxace žáků
- věcná a odborná správnost výuky

Interakce a komunikace:

- pravidla komunikace mezi učitelem a žáky, mezi žáky navzájem
- možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace, diskuse

- vzájemné respektování, výchova k toleranci

Hodnocení žáků:

- věcnost, konkrétnost a adresnost hodnocení
- respektování individuálních schopností žáků
- využívání vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků

Spolupráce školy s rodiči:

- Školská rada
- třídní schůzky a konzultace pro rodiče

Péče školy o volný čas žáků:

- zájmové kroužky
- organizování jednorázových akcí
- činnost ŠD

Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků:

- systém vnitřních směrnic a pokynů ředitele školy
- hospitační a kontrolní činnost
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- finanční a materiální zabezpečení školy

Výsledky vzdělávání žáků:

- úroveň poznatků a myšlenkových operací
- úroveň představitivosti a fantazie v tvořivých činnostech
- pohybový rozvoj žáků
- úroveň řečových a jazykových dovedností
- mimořádné výsledky a úspěchy žáků
- žákovské práce, písemnosti, výrobky
- vystoupení, koncerty, výstavy
- soutěže, olympiády, výstavy
- prospěch a chování žáků
- pochvaly a opatření k posílení kázně

Důvody, proč provádět autoevaluaci

- uvědomit si zodpovědnost školy za výsledky své práce
- jde o nástroj pro zajišťování zpětné vazby, korigování nesprávností
- vytyčování správného směru, úprav v koncepci školy
- zvyšovat kvality služeb, které poskytuje škola žáků a jejich rodičům

7. Přílohy dokumentu:

7.1. Školní preventivní strategie

Školní preventivní strategie (dále jen ŠPS) (dříve Minimální preventivní program)	Strana
Vyhledávání textu - přidržte klávesu Ctrl, kurzor umístěte na příslušný řádek a klikněte levým tlačítkem myši.	
1. Současný stav problematiky	2
2. Personální zajištění prevence	4
3. Potřebnost projektu	5
4. Cíle projektu	6
5. Vymezení cílové skupiny	7
6. Způsob realizace	8
7. Znalostní kompetence žáků	9
8. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny	10
9. Měření efektivity programu	12
10. Statistické údaje	17
11. Rámcový časový harmonogram	17
12. Příklady zařazovaných témat	19
13. Vyhodnocení preventivní strategie	20
14. Kontakty s jinými organizacemi	21
15. Rozpočet programu	22

ZŠ a MŠ Křešice, Bezručova 141, Křešice
Školní rok 2007/2008
Zodpovědná osoba:

Obsah:

1. Současný stav problematiky

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, program je nejméně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh, měří se efektivita jednotlivých aktivit. Pro školu je závazný a podléhá kontrole České školní inspekce.

Nárůst různých sociálně patologických jevů včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Hlavní aktivity

- Odpovědnost za systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací,
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu, oblastí preventivní výchovy do výuky,
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování,
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže,
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu,
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole či školském zařízení z hlediska rizik výskytu patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých,
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže,
- poskytování poradenských služeb a zajišťování poradenských služeb specializovaných

poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a pedagogy

a) stav školy z hlediska patologických jevů, její zaměření

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolské projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolský projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatcích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče mají také možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Rodiče budou o programu informovat především třídní učitelé na třídních schůzkách. Informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence užívání návykových látek a šikany. Rodiče každého žáka obdrží informace, které budou obsahovat nezbytná telefonní čísla a adresy, základní seznam změn chování, které by se mohli u jejich dětí vyskytnout, ale i několik užitečných rad, jak se zachovat, zjistí-li u svého potomka závislost či stane-li se jejich dítě obětí šikany. Pokud rodiče projeví zájem, rádi pro ně zajistíme alespoň jeden seminář nebo besedu s odborníkem. Budeme se snažit zapojit rodiče do programu i tak, že je požádáme, aby se k jeho

průběhu prostřednictvím ankety vyjádřily. Na jejich dotazy a připomínky budeme zpětně reagovat.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány na nástěnkách u pracovny rodinné výchovy a několika nástěnkách vhodně rozmístěných v budově školy. Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, zásady první pomoci při výskytu šikany. Na výběru témat umístěných na nástěnce se mohou žáci sami podílet právě svými dotazy vhažovanými do schránky důvěry.

Dalším informačním zdrojem pro žáky a hlavně vyučující je knihovna a videotéka v pracovně rodinné výchovy. Během školního roku bychom ji rádi doplnili o několik aktuálních titulů.

Program bude propagován a zveřejňován ve školním časopise, na školních webových stránkách a podle možností i v regionálním tisku.

2. Personální zajištění prevence

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka

(osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí, apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

b) stav dětí ve vztahu k patologickým jevům

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně patologických jevů ve škole jsou využívány dotazníkové metody, práce třídních učitelů a připomínky dětí školního senátu.

3. Potřebnost projektu

Škola nepřijímá zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Škola rodičům jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytují, se službami specializovaných zařízení.

Za problémy v oblasti primární prevence u dětí a mládeže jsou považovány:

- nechť pedagogů vyvíjet aktivity, které nepřinášejí okamžitý viditelný výsledek

- nedostatečné využití stávající legislativy
- nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti
- vysoká společenská tolerance k legálním drogám
- mobilní telefony, Internet
- liberalizace drogové politiky
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví
- podceňování primární prevence
- prevence pouze ve škole, po skončení vyučování nemožnost postihu, nekontrolovatelnost žáků
- prevence jen ve školách, absence prevence v rodinách
- neodbornost pedagogů v dané oblasti (absence právního vědomí)
- nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence

4. Cíle projektu

a) dlouhodobé

Základními cíli strategie primární prevence sociálně patologických jevů na období 2005-2008 jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- funkční informační systém, funkční systém vzdělávání školních metodiků, vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence.

b) střednědobé

- Vytváření a distribuce metodických materiálů
- Zapojování rodin do života škol
- Proškolení školního metodika v rámci specializačního studia školních metodiků prevence podle vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a kariérním růstu
- Pravidelné zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů
- Finanční zabezpečení funkce školního metodika prevence (snížená přímá míra vyučovací povinnosti)
- Vytvoření a podpora systému víceletého financování pro oblast primární prevence sociálně patologických jevů
- Školní preventivní strategii (dříve Minimální preventivní program) zařadit do školních vzdělávacích programů

Cílem působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

c) krátkodobé

- Zmapování potřeb v oblasti primární prevence
- Finanční podpora školních preventivní strategie

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování,
- b) záškoláctví,
- c) kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- f) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- g) netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- h) diváckého násilí.
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

5. Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

6. Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku

- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast přírodovědná
(např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu
(např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední
(proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy
(postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní
(právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie
(postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Přírodověda, vlastivěda

Český jazyk

Prvouka

Výtvarná výchova a výtvarné soutěže

Tělesná výchova

7. Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě

- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrásování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

8. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

Program je zaměřen na:

1. – 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech

Obsah programu:

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy

- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií)
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- na základně průzkumu zaměřeného na zneužívání návykových látek věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření. Po loňském rozsáhlém projektu pokračovat v osvětě v rámci hodin OV, RV, třídnických hodinách atd.
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie (blok v rámci hodin RV, videoprojekce)
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS (absolvování vybraných pořadů dle nabídky na základě zkušeností s jejich úrovní z minulých let.)
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tématické dny, sportovní akce, víkendové výjezdy atd.)
- široká nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a jiných soutěžích
- ekologická výchova (návštěva spalovny odpadů, výukové programy v rámci přírodovědné stanice, zapojení do vyhlášených ekologických soutěží jako v min. letech, viz sběr plastových lahví a umělohmotných vršků apod.)

Aktivity zaměřené na rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek
- nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence
- nabídka propagačních materiálů o drogách
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami

- informovanost občanů prostřednictvím místního periodika o programu školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů a zdravého životního stylu

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány dotazníkové, práce třídních učitelů, připomínky dětí a školní samosprávy, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP nebo pracovník K – centra.

9. Měření efektivity programu

Kvantitativní hodnocení MPP

za školní rok:

Škola:	
Školní MP (1. stupeň ZŠ, 2. stupeň):	
Počet žáků, studentů:	
% zapojení žáků (studentů) ve volnočasových aktivitách:	
% žáků (studentů) kteří absolvovali PP nespécifickou:	
% žáků (studentů) kteří absolvovali PP specifickou:	

I. ŽÁCI

A. Aktivity pro žáky:

ano ne

1. ve výuce:		
2. jednorázové tématické aktivity (prosíme doplnit téma a garanta):		
● přednášky:		
● besedy:		
● komponované pořady:		
● jiné kulturní akce k PP:		
3. aktivity specifické primární prevence (prosíme doplnit téma a garanta):		
● v rámci řešení výchovných problémů:		
● v rámci řešení SPU:		
● téma závislosti (návykové látky):		
● šikana (sociální klima třídy):		
● PP kriminality:		
● téma tolerance:		
● téma násilí:		
● záškoláctví:		

● sekty:		
● extrémismus:		
● rasismus:		
● jiné:		
4. dlouhodobé programy PP:		
● projekt Občan:		
● projekt Zdravá škola:		
● projekt Zdravý životní styl:		
● projekt Kouření a já:		
● projekt Dokážu to:		
● jiné:		
5. účast v projektech (grantech):		
● projekt dotovaný z vlastních finančních zdrojů:		
● projekt dotovaný z jiných než vlastních finančních zdrojů:		
● MŠMT		
● jiný zdroj		

B. Jakým způsobem je MPP realizován (formy, metody):

ano

ne

1. poskytování informací:		
● přednáška		
● beseda		
● konzultace		
● osvětový materiál		
● videoprojekce		
● filmové představení		
● jiné		
2. prožitkové programy:		
3. pobytové akce:		
4. peer programy:		
5. aktivní učení v modelových situacích:		

C. Hodnocení významu volnočasových aktivit pro MPP:

1. nabídka	1	2	3	4	5
2. dostupnost	1	2	3	4	5
3. splňuje nabídka potřeby žáků?	1	2	3	4	5

Označte prosím jako ve škole, 1 nejlepší, 5 nejhorší

II. PODÍL PEDAGOGŮ ŠKOLY NA REALIZACI MPP

A. Vzdělávání pedagogů v oblasti (za školní rok):

TYP ŠKOLENÍ	Organizátor	Délka trvání (počet hodin)	Počet proškolených pracovníků		
			metodik prevence	výchovný poradce	ostatní
Národní vzdělávací osnovy (PdF)					
K problematice drog					
Výchova k toleranci					
K problematice šikany					
Zdravý životní styl (Janíkovi)					
Sebeúcta					
Komunikace					
Podané ruce o.s.					
Jiné					

B. Školní metodik prevence (ŠMP) spolupracuje s: ano ne

● výchovným poradcem		
● třídními učiteli		
● vedením školy		
● ostatními, i nepedagogickými pracovníky školy		
● je ŠMP současně výchovný poradce?		

C. Podmínky pro výkon funkce ŠMP: ano ne

(má:)

● místnost pro konzultace s žáky a rodiči		
● vymezené konzultační hodiny		
● k dispozici odbornou literaturu		
● přístup k vyhláškám MŠMT		
● přístup k PC		
● přístup k internetu		
● podporu vedení školy k dalšímu vzdělávání		
● možnost předávat informace pedagogickému sboru		
pokud ano, jak často:		
jednou za měsíc		
jednou za 3 měsíce		
jednou za 6 měsíců		
jednou za rok		

D. ŠMP se přímo účastní:

ano ne

• mapování výskytu sociálně-patologických jevů na škole		
• řešení sociálně-patologických jevů na škole		
• spolupráce s odbornými zařízeními		
• jednání s rodiči		
• spolupráce s okresním metodikem		

E. Evidence sociálně-patologických jevů na škole:

řešil ŠMP

Celkem

ano ne věk: případů:

návykové látky: kouření, alkohol, marihuana, pervitin, heroin				
záškoláctví				
šikana				
gambling				
kriminalita				
rasismus				
jiné				

III. SPOLUPRÁCE S RODIČI V RÁMCI MPP

ano ne

• rodiče jsou informováni o strategii MPP		
1. aktivní spolupráce s rodiči:		
• přímá účast v MPP		
• školní akce určené pro rodiče s dětmi		
• přednášková činnost (besedy pro rodiče)		
• účast ŠMP na třídních schůzkách		
2. pasivní spolupráce s rodiči:		
• písemná sdělení rodičům		
• informační letáky		
• jiné (jaké?):		

IV. SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI A ORGANIZACEMI

využíváme:	ano	ne	forma spolupráce:
PPP			
SVP			
Policie ČR			

Městská policie			
OHS			
OSPOD (OPD)			
SPC			
Orgány státní správy			
Odborníci			
Nestátní zařízení			
Jiné (jaké):			

V. METODY HODNOCENÍ EFEKTIVITY REALIZACE MPP

A. Využívám metod hodnocení:

1.
2.
3.
4.
5.

B. Konkrétní výsledky strategie MPP za tento školní rok:

Podařilo se:

1.
2.
3.

Nepodařilo se:

1.
2.
3.

C. Co pro vás vyplývá z hodnocení MPP jako hlavní cíle pro tvorbu MPP pro další školní rok:

1.
2.
3.

D. Klady a zápory při realizaci MPP:

Kladné připomínky:

1.
2.
3.

Záporné připomínky:

1.
2.
3.

Datum vypracování:

ŠMP:

Ředitel školy:

10. Statistické údaje

Uvést případné výsledky anket a dotazníků, grafy – vše, co dokladuje situaci na škole

11. Rámcový časový harmonogram

Ročník	Předmět	Téma	Kdy?
1.	<i>prvouka</i>	„Na koho se mohu obrátit?“ Zdraví	listopad únor
2.	<i>prvouka</i>	„Na koho se mohu obrátit?“ Zdraví	září leden-únor
3.	<i>prvouka</i>	Kouření, alkohol(ismus)... Zdraví	duben duben
4.	<i>vlastivěda přírodověda</i>	Mezilidské vztahy Zdraví	prosinec duben
5.	<i>přírodověda</i>	Návykové látky „Mám právo...“	2. čtvrtletí

12. Příklady zařazovaných témat

I. Téma: Informace o návykových látkách a jejich účincích

Cíl: Získat základní informace o návykových látkách, poznat jejich základní účinky.

Základní terminologie (návykové látky; nečinit velký rozdíl mezi alkoholem a jinými drogami, včetně tabáku). Alkohol a nikotin jako vstupní drogy (nejsou pro děti neznámé, jsou snadno dostupné, podceňované). Komunikace je základní prostředek, jak se o drogách něco dovědět.

II. Téma: Jak čelit negativnímu vlivu vrstevníků

Cíl: Získat základní dovednosti, jak čelit negativnímu tlaku vrstevníků

Základem jsou modelové situace, při kterých se děti učí odmítnout návrhy vrstevníků, kteří je svádí k činnostem, které by mohly mít negativní následky. Příprava na odmítnutí nabízené drogy.

Formou hry žáci přemlouvají jeden druhého. Zpočátku roli přemlouvajícího hraje učitel. Volíme různé formy nátlaku. Ten, kdo přemlouvá, argumenty odmítajícího neustále vyvrací. Tak musí odmítající dítě stále hledat pádnější argumenty.

Příklady modelových situací:

- Kamarád přemlouvá k výrobě „petardy“.
- Kamarád přemlouvá k výletu bez vědomí rodičů.
- Kamarád přemlouvá k vylezení na skálu (na jiné nebezpečné místo).
- Kamarád přemlouvá k vypití láhve vína, kterou našel doma u rodičů.
- Kamarád přemlouvá k ukradení čokolády v obchodě.
- Kamarád přemlouvá ke schování spolužákovi tašky.
- Kamarád přemlouvá k zavolání do školy, že je v ní umístěná bomba.
- Kamarád přemlouvá k přivázání plechovky kočce na ocas.
- Kamarád přemlouvá k házení kamenů po projíždějících autech.
- Atd. (Situace se mohou přizpůsobit podmínkám ve třídě).

III. Téma: Jak se vypořádat s konfliktními situacemi a stresem

Cíl: Rozvíjet schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním

Jedná se o rizikové faktory drogové závislosti. Problémy mohou být spouštěcím mechanismem, prvním krokem k vyzkoušení drogy.

Učitel předkládá modelové konfliktní situace, žáci hledají možné způsoby řešení.

Příklady konfliktních (stresujících) situací:

- Dostal jsem špatnou známku, nesmím se dívat na televizi.
- Mladší sourozenec vyvolal hádku, potrestán jsem byl já.
- Chtěl jsem jít ven, ale musím uklízet pokoj.
- Nesmím si hrát na počítači, protože musím dělat úkol.
- Rodiče si více všimají mého nově narozeného bratříčka.

Společným hledáním vedeme děti k poznání, že problémy se dají řešit.

13. Vyhodnocení preventivní strategie

Vyhodnocení celého programu bude provedeno v červnu roku 2008. O programu však školní preventista povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a rodiče žáků. V červnu proběhne i vyhodnocení výše uvedených soutěží. Vzhledem k úspěšnému průběhu loňské školní akademie, kde žáci úspěšně prezentovali výsledky své práce, bude akademie koncem školního roku zopakována.

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu sociálně patologických jevů ve škole

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. Dotazníky a škály pomohou objevit slepé uličky, selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním upravené verze pro další období.

14. Kontakty s jinými organizacemi

Oblast školství

	Adresa	Telefon	e-mail
pedagogicko - psychologická poradna			
vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi			
krajská protidrogová koordinátorka			

Oblast zdravotnictví

	Adresa	Telefon	e-mail
dětský lékař			
spolupráce při realizaci protidrogové prevence			

Oblast sociálních věcí

	Adresa	Telefon	e-mail
sociální odbor, kurátoři			

Policie ČR, Městská policie

	Adresa	Telefon	e-mail
Služba kriminální policie - oddělení nezletilých			
Obvodní oddělení Policie ČR			

15. Rozpočet programu

<i>Aktivita</i>	<i>Částka</i>	<i>Zdroj financování</i>	
Přednáška pro rodiče – prevence drogových závislostí u dětí	2000,-	Státní rozpočet (SR), dohoda o provedení práce	
DVPP – seminář pro pedagogy – prevence závislostí	2000,-	SR – DVPP	
Informační materiál pro rodiče – aktivity v prevenci nabízené školou	5000,-	Příspěvek zřizovatele	
Školní noviny	4000,-	Příspěvek zřizovatele	

Učebnice pro žáky, pracovní sešity	3000,-	SR	
Odborná literatura pro učitelskou knihovnu, videotéka	2000,-	SR	
Počítačové programy	2000,-	SR	
Atd.			